

Inspreektekst NedZero tijdens Statencommissievergadering Economie en Energie – 20 mei 2026

Nold Jaeger (directeur beleid bij NedZero):

Dank voor de mogelijkheid om hier in te spreken. Ik werk voor NedZero, de nationale branchevereniging voor de windenergiesector.

Ik ben blij dat we de mogelijkheid hebben om hier in te spreken, want de provincie Zuid-Holland is de grootste energieverbruikende provincie van ons land. Tegelijkertijd is het ook de dichtstbevolkte provincie. Dat stelt u voor een grote uitdaging.

Ik benijd u daarin niet. Ik wil ook benadrukken dat een zorgvuldig proces voor het vinden van de goede zoeklocaties van groot belang is. Tegelijkertijd wil ik u meenemen naar twee andere provincies, namelijk de provincie Utrecht, waar nu een totale stop op het net gekomen is, en de provincie Friesland.

Waarom neem ik u daarmee naartoe? Omdat de aansluitstop in Utrecht betekent dat iemand die nu nog bij zijn ouders woont, niet in de nieuwbouwwijk kan komen wonen, omdat de nieuwbouwwijk er niet komt vanwege netcongestie. Daar gaat netcongestie over. We kunnen het hebben over het aanleggen van nieuwe hoogspanningskabels en nieuwe transformatorstations, maar het effect van netcongestie is dat er minder snel nieuwe wijken komen waar mensen in komen te wonen. Door netcongestie zijn er bedrijven in Utrecht die niet kunnen groeien en die vertrekken naar een andere provincie of naar het buitenland.

Dat is ook de connectie met een andere provincie, Friesland, die windturbines een lange tijd zeer restrictief in het omgevingsbeleid heeft opgenomen. Daar zijn een aantal Friese familiebedrijven – onder andere een grote koekjesfabriek en een vlaggenfabriek die de meeste vlaggen produceren die hier hangen – die hebben gezegd dat ze niet door kunnen als ze niet met een windturbine aan de slag gaan, omdat zij simpelweg willen uitbreiden. Er is geen netcapaciteit, dus zij moeten die elektriciteit ergens vandaan halen. Dat kan niet alleen met zonnepanelen, want dat voldoet niet voor het gehele jaar. Als je hier een windturbine bijzet, in combinatie met zonnepanelen en een batterij, dan kan je 95% van het hele jaar door elektriciteit verbruiken.

Dat is waar we naartoe moeten. Op het moment dat we nu zeggen dat windturbines geen plek hebben in de provincie Zuid-Holland, gaan we vanzelf tegen het probleem aanlopen dat hier bedrijven zijn die willen vertrekken. Ik hoop dat er een aantal bedrijven zullen zijn die zich hard zullen uitspreken en tegen PS zeggen dat ze hier alsjeblieft een verandering van beleid willen zien, zoals ze dat in Friesland hebben gedaan. Maar er zullen ook bedrijven zijn die gewoon stilzwijgend vertrekken. Dat moeten we met z'n allen voorkomen.

Dan wil ik nog kort ingaan op het feit dat er opties zijn. Het is niet zo dat elke windmolen dezelfde is. Er kan gekeken worden naar een verschil in hoogte, maar het gevolg is wel dat een lagere windturbine minder elektriciteit opwekt, waardoor meer windmolens nodig zijn om dezelfde hoeveelheid energie op te wekken.

Laat ook alsjeblieft niet het idee van wind op zee de oplossing zijn voor de verduurzaming van de provincie Zuid-Holland. Dat gaat een hele hoop doen voor het havengebied Rotterdam, maar dat gaat niet de nieuwe woonwijken die bij Lansingerland moeten komen of de uitbreidingen van de biomedische campus in Leiden faciliteren, want die stroom moet alsnog over het net naar die locaties toegetrokken worden. En dat gaat gewoon nog ruim tien tot vijftien jaar duren voordat het daar gebracht kan worden. Dus wek de energie lokaal op en voorkom dat Zuid-Holland tot stilstand komt, zoals dat in de provincie Utrecht gebeurd is.